स्वस्वव्यापारे स्थापितवती, तौ च शिशू स्वकीयलीलया 'क्रीडन्तौ', अस्मदीयम् 'अध्वरम्, 'परियातः' प्राप्नुतः, तयोर्मध्ये 'अन्यः' सूर्य्यः, 'विश्वानि भुवनानि' सर्व्वान् लोकान्, 'अभिचष्टे' सर्व्वतः प्रकाशयति। 'अन्यः' चन्द्रमाः, 'ऋतून्' वसन्तादीन्, 'विदधत्' निष्पादयन्, 'पुनर्जायते' तत्तच्छुक्लप्रतिपदि पुनः पुनरुत्पद्यते, एवंविधचन्द्ररूपोऽयं मन्थिग्रहः। तथा च श्रुतम्, असौ वा आदित्यः शुक्रश्चन्द्रमा मन्थीति॥

अथाग्रयणस्य पुरोरुचमाह। "त्रीणि शतात् त्रीसहस्राण्यग्निम्। त्रिꣳशच्च देवा नव चासपर्य्यन् [२]। औक्षन् घृतैरास्तृणन् बर्हिरस्मै। आदिद्धोतारं न्यसादयन्त" इति। यद्यपि हविर्भुजः त्रयस्त्रिंशद्देवाः, तथापि योगैश्वर्य्यकल्पितलीलाविग्रहभेदात् 'शतत्रयं 'सहस्रत्रयं 'त्रिंशन्नव चेत्येतावन्तो देवा भवन्ति। ते च 'देवाः' 'अग्निम्', 'असपर्यन्' परिचितवन्तः, त्रयस्त्रिंशत्सङ्ख्याकानामेव मुख्यदेवतानां इतरे लीलाविग्रहाः। इत्यमुमर्थं वाजसनेयिनः साकल्यब्राह्मणे समामनन्ति, महिमान एवैषां ये ते त्रयस्त्रिंशत्त्वेव देवा इति। ते देवाः कथं परिचरन्तीति तदुच्यते, 'घृतैः' आज्यैः, 'औक्षन्' उपरिसिञ्चन्ति जुह्वतीत्यर्थः। 'अस्मै' अग्न्यर्थम्, 'बर्हिरास्तृणम्' वेद्यां बर्हिरास्तृणन्ति, 'आदित्' अनन्तरमेव, एनमग्निं तत्र 'होतारम्', अनुमन्यमानाः 'न्यासादयन्त' निषण्णां कुर्व्वन्ति॥

अथैन्द्राग्नस्य पुरोरुचमाह। "अग्निनाग्निः समिध्यते। कविर्गृहपतिर्युवा। हव्यवाड् जुह्वास्यः" इति। इन्द्रसहितेन